

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการบริหารโครงการปลูกป่าชุมชน จังหวัดจันทบุรี : กรณีศึกษาชุมชนเขาทะเลลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอฉะเชิงเทรา เขตชุมชนเขาทะเลลาย จังหวัดจันทบุรี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ ตำบลฉะเชิงเทรา และตำบลวังใหม่ อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 50 คน เจ้าหน้าที่ป่าไม้สำนักงานป่าไม้จันทบุรี จำนวน 7 คน และคณะกรรมการชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอฉะเชิงเทรา จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งผ่านการตรวจสอบเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว หลังจากเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และการจัดอันดับ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนมานานกว่า 2 ปี เป็นเพศชายและเป็นหัวหน้าครอบครัว มีการรับรู้เกี่ยวกับโครงการปลูกป่าชุมชนในเรื่องการป้องกันไฟไหม้ป่ามากที่สุด รองลงมาคือรับรู้ว่าเป็นโครงการฟื้นฟูสภาพป่า และส่วนใหญ่เห็นว่าประโยชน์ของโครงการเพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน รักษาพันธุ์ไม้สมุนไพร เพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ป้องกันไฟไหม้ป่าและเป็นแหล่งน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ ปัญหาในการดำเนินโครงการปลูกป่าชุมชน คือ ความไม่สะดวกในการขอรับพันธุ์กล้าไม้ พันธุ์กล้าไม้ไม่สมบูรณ์ ไม่เหมาะสมกับสภาพดินและเป็นพันธุ์กล้าไม้ที่มีประโยชน์ต่อการเก็บเกี่ยวใช้สอยของชาวบ้านน้อย ปัญหาไฟไหม้ป่า การดับเพลิงของเจ้าหน้าที่ล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การจัดแนวเขตป่าไม้กับเขตที่ทำกินไม่ชัดเจน

เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นว่าปัญหาอุปสรรคอยู่ที่พันธุ์กล้าไม้ไม่สมบูรณ์พอและการฝึกอบรมทำให้ชาวบ้านลำบาก เนื่องจากชาวบ้านไม่มีเวลาและมีเวลาว่างไม่ตรงกัน

คณะกรรมการชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอฉะเชิงเทรา มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานปลูกป่าชุมชนในเรื่อง งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ยังมีการลักลอบตัดไม้และล่าสัตว์ป่า การแจกพันธุ์กล้าไม้ไม่มีคุณภาพและไม่เพียงพอต่อความต้องการ สมาชิกยังขาดการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชมรม ฯ อยากให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้ประชาชนในโครงการอย่างทั่วถึง สนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ งบประมาณและเครื่องดับไฟป่าที่ทันสมัย อีกทั้งต้องการให้มีการกำหนดแนวพื้นที่ป่าที่แน่นอนชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ ทางป่าไม้ควรคัดเลือกพันธุ์ไม้ กล้าไม้ ที่มีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมกับสภาพดิน ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง มีการชักชวนให้กลุ่มเยาวชนและพระสงฆ์เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ป่าไม้ด้วย